

MEHLBAUM
onderzoek

VOORSTEL PILOT PROJECTOPTIMALISATIE

VOOR EEN MEER INTEGRALE EN PERSOONSGERICHTE
KETENBENADERING VAN OVERLASTGEVENDE ASIELZOEKERS IN
DE ASIELPROCEDURE

INHOUDSOPGAVE

1. AANLEIDING	2
1.1. achtergrond	3
1.2. Onderzoeksopdracht	3
1.3. Verantwoording	4
1.4. Leeswijzer	4
2. PROBLEEMANALYSE	5
2.1. Overlastgevende asielzoekers	5
2.2. Verstopping aanmeldingsproces	7
2.3. Geen ketenafstemming in de vervolprocedure	9
3. VOORGESTELDE INTEGRALE KETENBENADERING	13
3.1. Hoe ziet de beoogde integrale werkwijze eruit?	13
3.3. Wat verandert er?	15
3.4. Wie is de doelgroep?	18
3.5. Relatie met de regietafel	18
3.6. Wat levert de integrale benadering op?	19
3.7. Hoe weten we of het werkt?	20

VOORSTEL SAMENGEVAT

Doel

Keten- en persoonsgerichte samenwerking onder regie ten bate van een snellere asielprocedure van overlastgevende en kansarme asielzoekers.

Werkwijze

In tegenstelling tot de huidige werkwijze, inclusief de regietafel, gebeurt dit realtime: wanneer een overlastgevende asielzoeker in het proces naar voren komt, gaan de ketenpartners hiermee gezamenlijk aan de slag. Om de integraliteit en snelle opvolging te bevorderen werken de ketenpartners op dezelfde locatie. Ze richten zich op het hele gezamenlijke ketenproces van de asielzoeker (i.p.v. op de eigen afzonderlijke processen). Er wordt procesregisseur aangewezen die verantwoordelijk is voor de procesregie op een casus totdat deze is afgerond.

Randvoorwaarden

AVIM, IND, COA en DT&V maken capaciteit vrij voor de keten- en persoonsgerichte samenwerking. Het voorstel is om met een beperkt aantal vaste deelnemers te beginnen en die de ruimte te geven om te werken vanuit hun eigen expertise en in het gezamenlijke belang van de aanpak van overlastgevende asielzoekers.

1. AANLEIDING

1.1. ACHTERGROND

In september 2022 is door de Minister van Justitie en Veiligheid een Coördinator Nationale Aanpak Overlast (CNAO) aangesteld.¹ De CNAO heeft de opdracht om de aanpak van overlast door asielzoekers verder te versterken door - in aanvulling op vreemdelingrechtelijke maatregelen- de strafrechtelijke aanpak nadrukkelijker te betrekken.² De activiteiten van de CNAO zijn in eerste instantie gericht op de gemeenten waar de hulpvraag bij de aanpak van overlastgevende asielzoekers het meest urgent is.

Op basis van gesprekken met uitvoerende professionals van AVIM en IND in Ter Apel, is één van de voorstellen van de CNAO een pilot voor procesoptimalisatie die een meer integrale en persoonsgerichte werkwijze van de asielprocedure in Ter Apel voorstaat. Het voorstel van deze pilot komt voort uit gesprekken die gevoerd zijn met uitvoerende medewerkers in de asielketen van de IND, AVIM, COA en Dienst Terugkeer & Vertrek(DT&V) door het kernteam van de CNAO.³

1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT

In overleg van de CNAO met het Ministerie van Justitie en de korpsleiding van de politie is gebleken dat er behoefte is aan een procesbeschrijving over hoe het proces van aanmelding nu verloopt en hoe dit bijgesteld kan worden ten aanzien van (potentiële) overlastgevers. Het in deze notitie gepresenteerde voorstel voorziet in deze behoefte, waarin onder andere verduidelijkt wordt:

1. Wat zijn de doelgroepen?
2. Wat levert versnelling op?
3. Wat is de rol van AVIM?
4. Hoe ziet het voorgestelde proces er uit?

Het voorstel is opgesteld voor het kernteam CNOA ter bespreking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de korpsleiding van de politie.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 19637 nr. 2986.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 4102059, 22 november 2022.

³ Notitie C. Bangma aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 5 oktober 2022.

1.3. VERANTWOORDING

Bij het beantwoorden van de vragen is gebruik gemaakt van:

- *Reeds bestaande documenten en projectbeschrijvingen;*
 - *Notitie Pilot Aquamarijn, ██████████, nationaal coördinatieteam overlast aan de staatsecretaris van Justitie en Veiligheid, d.d. 5 oktober 2022*
 - *Notitie Pilot Interventieteam overlastgevende asielzoekers Ter Apel, ██████████, d.d. 17 oktober 2022*
 - *Overige interne documentatie en communicatie van het kernteam over de voorgestelde werkwijze*
- *Input van uitvoerende medewerkers in Ter Apel, in het bijzonder van de IND en Team AVIM-Noord.*
- *Ervaringen van de regietafel.*

De notitie is tussentijds voorgesteld en getoetst bij het kernteam en inhoudelijke professionals en dit heeft geleid tot de huidige versie.

1.4. LEESWIJZER

Deze notitie begint met het beschrijven van knelpunten in de huidige werkwijze (Hoofdstuk 2, probleemanalyse), waarna de voorgestelde werkwijze, de doelgroep en de beoogde opbrengsten zijn beschreven (hoofdstuk 3).

2. PROBLEEMANALYSE

Dit hoofdstuk bevat de probleemanalyse waar het voorstel zich opricht.

2.1. OVERLASTGEVENDE ASIELZOEKERS

2.1.1. BEVINDINGEN ONDERZOEKEN INSPECTIE JUSTITIE EN VEILIGHEID

De aanpak van overlastgevende asielzoekers in Nederland is problematisch. In 2019 constateerde de Inspectie van Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) dat de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de plaatsing van overlastgevende asielzoekers in een Extra Begeleiding en Toezicht Locatie (EBTL) moet worden heroverwogen, omdat medewerkers kampen met te weinig bevoegdheden, middelen en mogelijkheden om passende consequenties te verbinden aan het overlastgevende en criminele gedrag en van de bewoners. Daarnaast beveelt de Inspectie JenV om de politie en COA aan om de bestaande afspraken te herzien met betrekking tot handhaving van de rechtsorde, en om inzicht te geven aan Eenduidige Landelijke Afspraken wanneer er geweld wordt gebruikt tegen medewerkers met een publieke taak, zoals van het EBTL.⁴

In vervolgonderzoek van de Inspectie van JenV (2021) blijkt dat de leefsituatie in en om gewone asielzoekerscentra (azc's) zorgwekkend is, wanneer er overlastgevende asielzoekers zijn die zich asociaal en crimineel gedragen.⁵ Deze zitten vaak in gewone azc's bij gebrek aan plekken in EBTL's. Uit het onderzoek blijkt dat het moeilijk is om de overlastgevende asielzoekers te corrigeren.

De Inspectie JenV concludeert dat het bij de overlastgevende asielzoekers voor het merendeel gaat om jonge mannen uit Marokko, Algerije, Libië en Tunesië. De kans dat ze hier mogen blijven is minimaal.⁶ Net als uit het onderzoek van de Inspectie uit 2019 blijkt dat de medewerkers van COA onvoldoende toegerust zijn voor deze groep asielzoekers. Dit leidt bij COA tot een hoog ziekteverzuim en demotivatie onder het personeel. In de gemeente waar de asielzoekers zijn gehuisvest leidt dit tot overlast voor de omwonenden.

⁴ Om het rapport te downloaden, zie: [Inspectie: personeel EBTL is onvoldoende toegerust voor taak | Nieuwsbericht | Inspectie Justitie en Veiligheid \(inspectie-jenv.nl\)](#)

⁵ Om het rapport te downloaden, zie: [Zorgwekkende situatie asielcentra door overlastgevende asielzoekers | Nieuwsbericht | Inspectie Justitie en Veiligheid \(inspectie-jenv.nl\)](#)

⁶ Hoewel het vaak gaat om asielzoekers uit zogenaamde veilige landen, geldt dit niet voor alle overlastgevende asielzoekers.

2.1.2. LOKALE PROBLEMATIEK

Burgemeesters kaarten lokale problematiek met overlastgevende asielzoekers al geruime tijd aan. Zo spreekt in juli 2022 de burgemeester van Hardenberg over: "In de afgelopen weken is het bijna elke dag raak. Met winkeldiefstallen, drugsgebruik, openbare dronkenschap en zeer ongewenst gedrag naar jonge vrouwen." (NOS, 20 juli 2022). Hardenberg heeft een regulier azc. In september trekt de gemeente Utrecht aan de noodklok, vanwege agressie, criminaliteit en overlast op het Stationsplein en andere plekken in de stad (RTV Utrecht, 20 september 2022). Burgemeester Halsema van de gemeente Amsterdam zegt in oktober dit jaar dat steeds meer asielzoekers uit veilige landen delicten plegen in de Amsterdamse binnenstad (Het Parool, 5 oktober 2022). Uit cijfers die de gemeente openbaar heeft gemaakt blijkt dat bijna 50% van alle verdachten uit de binnenstad uit buitenland komt en dat het met name om asielzoekers uit veilige landen gaat met weinig tot geen perspectief op een verblijfsvergunning. De burgemeester in het artikel: "Het mobiele karakter van deze groep criminele vreemdelingen, hun vreemdelingenrechtelijke positie en het feit dat het zeer ingewikkeld is hen het land uit te zetten, maakt de aanpak van deze doelgroep weerbarstig." Al eerder zocht een klokkenluider van de politie de pers op over de druk van overlastgevende en criminele asielzoekers op de politiecapaciteit in de Amsterdamse binnenstad (De Telegraaf, 26 augustus 2022).

De Inspectie JenV onderstreept de ervaringen in de bovengenoemde gemeenten. In hun onderzoek uit 2021 concluderen ze dat er nauwelijks grip op deze groep asielzoekers is te krijgen. De Inspectie JenV beveelt:

- *de politie alle strafrechtelijke mogelijkheden te benutten, omdat ze concluderen dat nog niet alle politieregio's dit doen;*
- *dat de IND asielaanvragen van overlastgevers met voorrang behandelt.*

2.1.3. LANDELIJKE AANPAK OVERLASTGEVENDE ASIELZOEKERS

Het kabinet heeft inmiddels verschillende maatregelen genomen in de aanpak van overlastgevende asielzoekers. Zo zijn er ketenmariniers aangesteld, is er een toolbox met beschikbare maatregelen voor gemeente en wordt een landelijke top-X aanpak uitgerold. De zwaarste overlastgevers kunnen geplaatst worden op een Handhaving en Toezichtlocatie (HTL) en asielzoekers uit een veilig land krijgen sobere opvang tijdens de versnelde asielprocedure in Ter Apel en Budel-Cranendonck.⁷

2.1.4. VOORSTEL PROCESOPTIMALISATIE IN DE KETEN: MEER FOCUS EN INTEGRALITEIT

Uitvoering geven aan de aanpak vraagt om nauwe samenwerking tussen verschillende diensten, waaronder de politie, IND, COA en DT&V. Tevens vraagt een gerichte aanpak om een gezamenlijke focus en afstemming wanneer het gaat om overlastgevende asielzoekers. Uit gesprekken die leden van het kernteam CNAO hebben gevoerd met professionals in de uitvoering bij AVIM, IND, COA en DT&V blijkt dat dit in de praktijk nog niet optimaal verloopt. Professionals zien veel ruimte tot verbetering in de huidige

⁷ Zie hier voor een volledig overzicht van de overheidsmaatregelen: [Aanpak overlastgevende asielzoekers | Asielbeleid | Rijksoverheid.nl](#).

werkwijze, vooral wanneer het gaat om het meer intensiever samenwerken met gezamenlijke focus op overlastgevende asielzoekers.

- **Dit voorstel poogt recht te doen aan de kennis, kunde en leerervaringen van de uitvoerende professionals die betrokken zijn bij de aanpak van overlastgevende asielzoekers;**
- **waarmee een (sterke) positieve bijdrage geleverd kan worden aan de ambities van de overheid als het gaat om de aanpak van overlastgevende asielzoekers;**
- **en een positief effect verwacht wordt op overlast, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens bij omwonenden, bewoners van azc's en personeel van COA in de huisvestingslocaties.**

Het voorstel richt zich in eerste instantie op de samenwerking in de gemeente Westerwolde, waar het aanmeldcentrum in Ter Apel is gevestigd. In de gemeente wordt veel overlast en criminaliteit ervaren van overlastgevende asielzoekers, zoals plegen van winkeldiefstallen en overlast in het openbaar vervoer (RTV Noord, 30 juni 2022). Wanneer de pilot succesvol is, kan de pilot volgens de professionals uitgebreid worden naar andere gebieden.

Hieronder is toegelicht op welk onderdeel van de aanpak de pilot zich richt.

2.2. VERSTOPPING AANMELDINGSPROCES

De asielprocedure - voor alle asielzoekers - stopt in het begin van de keten. Team AVIM-Noord kampt met een grote achterstand bij de registratie en identificatie op dag 1 en de IND kampt met een grote achterstand bij de volgende stap in het aanmeldproces, namelijk het afnemen van het aanmeldgehoor en veilig land gehoor (zie het proces in figuur 1).

Deze beginfase is belangrijk, omdat in de aanmeldfase ketenbreed een start wordt gemaakt met de asielprocedure. Een goede start van de asielprocedure is cruciaal omdat dan duidelijk wordt wie de aanvrager is, wat de herkomst is van de aanvrager en wat het motief is om asiel te vragen. Met deze inventarisatie kan de afhandeling van de zaak in verschillende (behandel)sporen gericht uitgevoerd worden.

In het onderstaand kader zijn de verschillende sporen beschreven. De huidige asielprocedure kent sinds maart 2016 een sporenbeleid bij de IND. Dit is ontworpen om de asielketen zo efficiënt mogelijk in te richten en de doorlooptijden zo kort mogelijk te houden. Het sporenbeleid telt vijf sporen, waarvan de sporen 3 en 5 momenteel niet actief zijn:

Spoor 1 - Dublinprocedure

Bedoeld voor asielzoekers die in een ander Europees land asiel hebben aangevraagd of dat hadden moeten doen, bijvoorbeeld als zij via dat land Europa zijn ingereisd. In zo'n geval is het andere land verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek.

Spoor 2 - Veilig land of legaal verblijf in een ander EU-land

Asielaanvragen worden in dit spoor behandeld als de aanvrager afkomstig is uit een veilig land of als hij/zij internationale bescherming heeft in een ander Europees land. Welk land kan worden aangemerkt als een veilig land, bepaalt de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Spoor 3 - Evidente inwilligingen (*niet actief*)

Asielaanvragen van mensen die overduidelijk voor een verblijfsvergunning in aanmerking komen, kunnen in dit spoor versneld worden ingewilligd.

Spoor 4 - Algemene asielprocedure

In dit spoor worden alle asielaanvragen behandeld die niet in een ander spoor terecht kunnen. Binnen dit spoor wordt de standaard asielprocedure gevolgd.

Spoor 5 - Evidente inwilligingen na kort onderzoek (*niet actief*)

Als een asielaanvraag evident kansrijk is, maar er nog een kort onderzoek naar bijvoorbeeld nationaliteit moet plaatsvinden, komt de aanvraag in dit spoor terecht.

Er is dus al een versnelde procedure (spoor 2) voor asielzoekers uit landen die als veilig zijn bestempeld, waardoor er weinig kans is op een succesvolle asielaanvraag. Deze aanvragen worden behandeld in spoor 2 en dit duurt in theorie zes dagen. Echter, door achterstanden in de werkvoorraad was de doorlooptijd in spoor 2 in de maanden september en oktober 10 weken voor 92/93% van de aanvragers.⁸ Naast achterstanden in de werkvoorraad is er ook een opvangcrisis. Ook dit vertraagt, want zolang een asielzoeker in een crisisnoodopvang (CNO) verblijft, kan de IND degene niet inplannen voor de procedure. Ook in de andere sporen is sprake van langere doorlooptijden. Er is dus in algemene zin (voor alle asielzoekers):

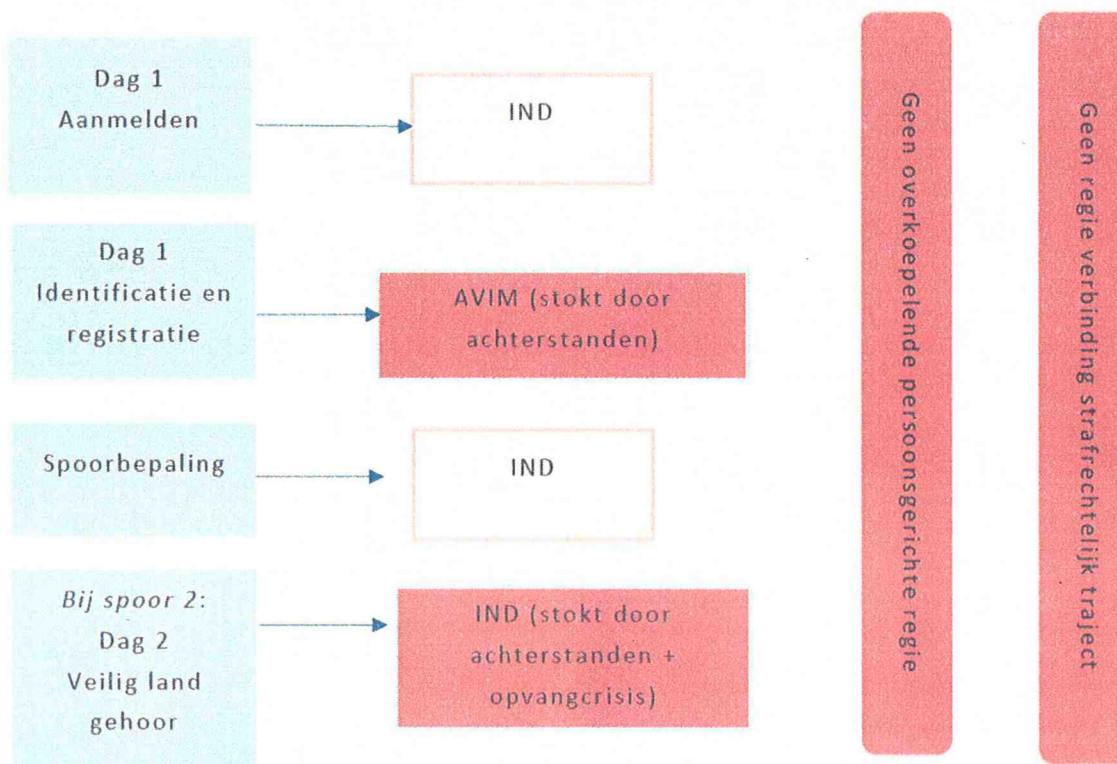
- ***Vertraging bij spoorbepaling in de aanmeldfase.***

Vaak is in deze fase - wanneer iemand zich aanmeldt - nog niet bekend of het gaat om een overlastgevende asielzoeker.⁹ Professionals vermoeden dat veilige landers gebruik of misbruik maken van de achterstanden in werkvoorraad en noodcrisis.

⁸ Voor alle doorlooptijden voor de verschillende sporen in 2022, zie: [Doorlooptijden asielaanvraag | IND](#).

⁹ Soms is dit al wel bekend en is iemand al in beeld gekomen bij de politie, boa's, cao of heeft hij antecedenten. In dat geval kan al meteen gekeken worden naar inzet van instrumentarium voor overlastgevende asielzoekers.

Figuur 1: schematische weergave aanmeldprocedure¹⁰

2.3. GEEN KETENAFSTEMMING IN DE VERVOLGPCROEDURE

2.3.1. KNELPUNTEN IN DE HUIDIGE WERKWIJZE

Veel winst is volgens uitvoerende professionals van AVIM en de politie te halen in een ketengerichte, persoongerichte benadering van overlastgevende asielzoekers die in de asielprocedure zitten of zich reeds hebben gemeld met de wens een asielaanvraag in te dienen. Het gaat hierbij dus om asielzoekers die zich al overlastgevend hebben gedragen en binnen de Aanpak Overlastgevende Vreemdeling (AOV) in Noord-Nederland vallen.¹¹ Voor deze aanpak is een [Toolbox overlastgevende en/of criminele asielzoekers](#) ontwikkeld. Een keten- en persoongerichte benadering van overlastgevende asielzoekers is echter nog niet geborgd. Dit hoewel de huidige werkwijze zich kenmerkt door:

- *IND en AVIM werken in hun eigen processen, op basis van de volgordeijkheid in de afzonderlijke systemen ('we werken op nummers in het systeem, niet op persoon');*
- *Er is geen geborgde integrale samenwerking en afstemming voor overlastgevende asielzoekers;*

¹⁰ Hierbij is nogmaals opgemerkt, dat niet alle overlastgevende asielzoekers in spoor 2 belanden, omdat zij niet allemaal uit veilige landen komen.

¹¹ AOV is ontwikkeld voor de gemeente Westerwolde. Landelijk spreekt het Rijk over de aanpak overlastgevende asielzoekers. Zie: [Aanpak overlastgevende asielzoekers | Asielbeleid | Rijksoverheid.nl](#)

- *Contact gaat normaliter via systemen, in plaats van persoonlijke afstemming tussen de betrokken professionals;*
- *Er wordt in de eigen systemen en informatie gewerkt en informatie wordt niet standaard uitgewisseld. Ketenpartners weten niet van elkaar hoe iemand zich heeft gedragen;*
- *Er is geen persoongerichte benadering ('wat kunnen we gezamenlijk met deze overlastgevende asielzoeker');*

Ten gevolge hiervan:

- **De ketenpartners slagen er niet om overlastgevende asielzoekers vanuit een persoonsgerichte integrale benadering zo effectief mogelijk aan te pakken.**

2.3.2. VERTRAGEN VAN DE ASIELPROCEDURE

Overlastgevende asielzoekers zijn er daarnaast bij gebaat om de asielprocedure zo lang mogelijk te rekken. Uitvoerende professionals zien dat asielzoekers van mensenhandelaren of uit eerdere asielaanvragen, en soms van de gemachtigde (advocaat), leren hoe ze dit kunnen doen.

In figuur 2 zijn enkele routeringen te zien waarmee overlastgevende asielzoekers de asielprocedure kunnen vertragen. In de figuur is onderscheid gemaakt tussen overlastgevende asielzoekers uit een veilig land en overlastgevende asielzoekers uit overige landen. Hierbij is opgemerkt dat overlastgevende asielzoekers uit een veilig land zich voor kunnen doen als iemand uit een overig land. Wanneer uit herkomstonderzoek van de IND blijkt dat dit niet het geval is, dan kan iemand van spoor 4 naar spoor 2. Dit kan via de regietafel, maar de medewerker van het aanmeldgehoor kan dit ook regelen, eventueel in overleg met de senior. De IND kan iemand alleen in spoor 2 plaatsen wanneer ze kunnen onderbouwen dat iemand een veilig land nationaliteit heeft.

Doelgroep

De groep overlastgevende asielzoekers kent dus onderscheid in herkomst uit een veilig land en overig land. In de praktijk zien uitvoerende professionals dat het veel gaat om jonge mannen uit Noord-Afrikaanse landen. Deze groep maakt weinig tot geen kans op asiel in Nederland, maar zorgt wel voor het gros van de overlast.

Figuur 2: voorbeelden van verschillende routes om de asielprocedure te vertragen

2.4. GEBREK AAN VERBINDING MET HET STRAFRECHTELIJKE TRAJECT

Het gebrek aan een keten- en persoonsgerichte benadering gaat gepaard met een gebrek aan verbinding met het strafrechtelijk traject. Dit kan een traject zijn dat al loopt of dat kan gaan lopen voor een overlastgevende asielzoekers.

Zoals gezegd is er in Noord-Nederland al een Aanpak Overlastgevende Vreemdelingen (AOV). Tevens is er een OM-beleidslijn die gericht is op toepassing van direct executabele OM-beschikkingen en/of toeleiding naar (super)snelrecht om overlast en criminaliteit door kansarme asielzoekers tegen te gaan. De verbinding tussen deze initiatieven en de asielprocedure van overlastgevende asielzoekers is echter nog niet geborgd en van gerichte, structurele samenwerking is nog geen sprake.

In de verbinding tussen het traject van asielaanvraag en het strafrechtelijk traject worden de volgende knelpunten ervaren door uitvoerende professionals:

- *Er is geen overkoepelende regie die zorgt voor betere afstemming van beide trajecten op persoonsniveau;*
- *Er is onvoldoende verbinding tussen het proces van afhandeling asielaanvraag en toepassing van direct executabele OM-beschikkingen en/of toeleiding naar (super)snelrecht en de Aanpak Overlastgevende;*
- *De asielzoekers die afgehandeld worden in de strafrechtketen blijken in de praktijk niet onder de indruk van de huidige afdoeningen, er is geen afschrikwekkende werking.*

3. VOORGESTELDE INTEGRALE KETENBENADERING

Om de knelpunten uit het vorige hoofdstuk tegen te gaan, hebben we in dit hoofdstuk de ideeën van de werkvloer over hoe het beter kan opgetekend in een voorstel. Ter illustratie is gebruik gemaakt van praktijkvoorbeelden over wat een ketengerichte, persoongerichte benadering kan opleveren. Dit gebeurt nu nog incidenteel, beoogd wordt om dit in pilotvorm kleinschalig uit te breiden en verder vorm te geven.

3.1. HOE ZIET DE BEOOGDE INTEGRALE WERKWIJZE ERUIT?

De voorgestelde werkwijze gaat zoals gezegd uit van een integrale werkwijze. Hoewel AVIM en IND wel onderdeel uitmaken van dezelfde procesketen, vindt persoongerichte samenwerking voor overlastgevers nog niet plaats. Het voorstel is om:

- *Keten- en persoongerichte samenwerking onder regie te organiseren ten bate van een snellere asielprocedure voor overlastgevende en kansarme asielzoekers;*
- *Verbinden van de asielprocedure en strafrechtelijk traject voor overlastgevende asielzoekers, gericht op een aanpak op maat;*
- *Door keten- en persoongerichte aanpak te voorzien in verblijf in sober verblijf voor overlastgevende en kansarme asielzoekers;*
- *Door keten- en persoongerichte aanpak misbruik van 'routes' om de asielprocedure te verlengen tegen te gaan;*
- *Door bovenstaande te zorgen voor generieke afschrikking bij asielzoekers uit als veilig bestempelde landen.*

3.2. HOE WERKT DIT? SUCCESERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK

Sinds de zomer hebben (een aantal) uitvoerende professionals van AVIM en IND de samenwerking geïntensiveerd en zijn ze meer persoons- en ketengericht gaan werken. Hiermee hebben ze reeds meerdere succeservaringen opgedaan en die inzichtelijke maken wat er met een dergelijke werkwijze te winnen valt. Drie voorbeelden:

Casus (gestelde) Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling (AMV) Utrecht

N.a.v. het overleg ontwerpessie overlastgevers met ██████████ van het kernteam NCOA (19 september 2022 wordt door AVIM Utrecht een casus ingebracht. Het kernteamlid brengt AVIM Utrecht en de IND met elkaar in contact en ze pakken de zaak samen op.

In deze casus zijn twee verdachten aangehouden voor een geweldsdelict in Utrecht. Eén van hen is een uitgeprocedeerde asielzoeker en wordt in bewaring gesteld. De andere verdachte is een Marokkaanse (gestelde) AMV met een lopende asielaanvraag. Voor deze verdachte loopt al een Dublin onderzoek, omdat bij een schouw door AVIM en IND twijfel is over de leeftijd van de persoon. Dit onderzoek was al begin augustus aangemaakt door de IND in het systeem, maar nog niet daadwerkelijk uitgezet. AVIM en IND pakken de casus gezamenlijk op:

- *Actie IND: versnelt het onderzoek door de liaison in te schakelen;*
- *Actie AVIM: vraagt de officier van justitie om de verdachte in verzekering te stellen in het kader van ID-onderzoek.*

Het gezamenlijk oppakken levert al heel snel resultaat op: Al de daaropvolgende dag blijkt dat de vermeende AMV ook in België meerdere malen in aanraking is geweest met justitie. Op verzoek van de Belgische politie is er een botscan uitgevoerd, waaruit blijkt dat hij meerderjarig is. In overleg met de IND maakt AVIM een proces-verbaal op waarin de verdachte meerderjarig wordt verklaard:

- *Actie AVIM: overlegt met de officier van justitie over de meerderjarigverklaring. De officier is akkoord met de meerderjarigverklaring op grond van de informatie van de Belgische politie en dagvaart de verdachte als meerderjarige voor het geweldsdelict;*
- *Er wordt gekeken of IBS mogelijk is.¹² Dit is niet mogelijk, omdat de verdachte heeft voldaan aan zijn meldplicht en hij wordt heengezonden.*

AVIM en IND overleggen over wat meer mogelijk is. Ze willen voorkomen dat de asielzoeker teruggaat naar de AMV opvang, omdat hij geen AMV is en hij kan de spoor 2 procedure doorlopen, omdat hij afkomstig is uit een veilig land van herkomst. Bovendien heeft hij misbruik gemaakt van de AMV-voorzieningen door zich voor te doen als minderjarige.

- *Actie: IND schakelt met COA. Is een htl-plaatsing¹³ mogelijk? Dit kon niet, omdat het incident niet in de omgeving van de opvanglocatie was;*
- *Actie: IND neemt het W-document (waarop minderjarige leeftijd staat) en moneycard in;*
- *Actie: IND overlegt met locatiemanager VBL COA Ter Apel. Deze zorgt ervoor dat de asielzoeker zo snel mogelijk naar de sobere opvang in Ter Apel gaat.*
- *Actie: IND plant direct een spoor 2-procedure en zorgt voor de beschikking inclusief motivatie dat hij de staatssecretaris misleid heeft door een valse identiteit op te geven, met terugkeerbesluit en inreisverbod.*
- *Actie: DT&V start een vertrekprocedure.*

¹² In bewaringstelling op grond van de Wet zorg en dwang is een verplichte opname in een spoedsituatie.

¹³ Plaatsing in een handhaving en toezichtlocatie; een aparte opvanglocatie voor asielzoekers die binnen de COA-opvang voor ernstige overlast zorgen.

Casus vloeistofgooier Ter Apel

Maandag 5 september spuit de verdachte een onbekende vloeistof door de hekken bij COA Ter Apel. AVIM, IND en COA stemmen af hoe voorkomen kan worden dat hij weer bij Ter Apel voor de poort gaat staan. Het blijkt dat de man zich al kenbaar had gemaakt bij de IND voor asielaanvraag, maar nog niet bij AVIM door I&R was gegaan.

- *Actie: AVIM neemt de man over na de strafrechtelijke bewaring op grond van artikel 59a Vreemdelingenwet¹⁴;*
- *IND heeft de Dublinprocedure zo snel mogelijk gestart.*

Na uitbrengen van het voornemen heeft de man de asielaanvraag ingetrokken, is er een overdrachtsbesluit opgelegd en de man is vanuit bewaring overgedragen aan de betreffende lidstaat. Op het moment dat de man was vrijgesproken (wegens onvoldoende bewijs), was de overdracht al gerealiseerd.

Casus Syriër die een Algerijn bleek te zijn - Amsterdam

In de nacht van 28 op 29 oktober wordt een vreemdeling aangehouden in Amsterdam wegens inklimming. De IND liep die nacht mee met AVIM, waardoor ze gezamenlijk te werk konden gaan.

De man droeg een plastic pasje van COA waarop stond dat hij een Syriër was. AVIM neemt zijn vingerafdrukken af en het blijft dat de man nog 30 dagen detentie heeft staan.

- *Actie IND: raadplegen systemen, waarna de conclusie wordt getrokken dat de man geen Syriër is, maar een Algerijn. Dit heeft hij eerder toegegeven en is verbaliseerd;*
- *Actie AVIM: neemt het pasje van COA in en wijzigt de nationaliteit van de man;*
- *Actie IND: de afdeling handhaving heeft een fraudesignaal opgevoerd ten aanzien van ID-fraude.*

Door deze constatering en samenwerking kon de man met voorrang gepland in de spoor 4 procedure, anders had hij de langere wachttijd van spoor 4 doorlopen.

- *Door gezamenlijk casuïstiek op te pakken en informatie bij elkaar te brengen is versnelling in de procedure mogelijk;*
- *Overlastgevende asielzoekers worden sneller uitgezet;*
- *Overlastgevende asielzoekers kunnen in een sober regime worden geplaatst.*

3.3. WAT VERANDERT ER?

Om te komen tot een keten- en persoonsgerichte samenwerking bij de asielprocedure van overlastgevende asielzoekers dient georganiseerd te worden dat de uitvoerende professionals van AVIM, IND, COA en DT&V nauw samen kunnen werken, zodat ze snel af kunnen stemmen en vervolgacties in kunnen zetten. De onderstaande tabel bevat de

¹⁴ In bewaringstelling vreemdeling op wie de Dublinverordening van toepassing is.

verschillende onderdelen van de voorgestelde pilot.

Huidige situatie	Voorgestelde situatie pilot
Huidige I&R procedure	I&R vindt versneld plaats bij (potentiële) overlastgevers. Hieronder vallen veilige landers, mensen waar al informatie is over overlast of criminaliteit voor de aanmelding. De versnelde I&R vindt plaats naast de reguliere I&R.
Spoorbepaling is vertraagd wegens achterstanden	Spoorbepaling vindt plaats op dag 1
AVIM en IND volgen hun eigen processen op basis van workload in het systeem	AVIM brengt overlastgevende asielzoekers vanuit AOV in bij de pilot
Overlastgevende asielzoekers doorlopen dezelfde asielprocedure als elke andere asielzoeker	AVIM en IND stemmen bij overlastgevende asielzoekers af welke acties er mogelijk zijn en welke strategie wordt ingezet om de asielprocedure te versnellen.
AVIM en IND werken op gescheiden locaties	AVIM en IND werken op dezelfde locatie
IND bepaalt spoor asielzoeker	IND bepaalt spoor asielzoeker, AVIM adviseert op basis van hun beschikbare informatie
Asielzoeker verblijft in reguliere locatie gedurende procedure	Overlastgevende asielzoeker verblijft in een sober regime, COL 3, gedurende versnelde afhandeling
Informatie is versnipperd in verschillende systemen	Informatie wordt bij elkaar gebracht, waarbij via AVIM gebruik wordt gemaakt van informatie van politie en boa's.
AVIM en BT's communiceren via het systeem (BVH)	AVIM neemt indien nodig contact op met de medewerkers van het blauw over zaken met overlastgevende asielzoekers en vice versa. Op deze manier kunnen sneller wedervragen worden gesteld en wordt de informatiepositie completer (ten bate van de verdere integrale ketenbenadering).
AVIM hanteert standaard vragen bij verhoor.	In de pilot wordt verkend of AVIM vragen (op maat) kan toevoegen, zodat de IND het proces efficiënter kan vervolgen (bijvoorbeeld gericht claimen als bekend is welke lidstaat verantwoordelijk is).
Er is geen regie	AVIM of IND voert regie op de keten- en persoongerichte benadering van overlastgevende asielzoekers in de asielprocedure. Er worden concrete afspraken (met termijn) gemaakt m.b.t. uitgezette acties en hier wordt casusregie op gevoerd.

Op maat wordt in de pilot gekeken welke versnellingsmogelijkheden er zijn in de lopende asielprocedure. De opgedane praktijkervaringen leren dat deze mogelijkheden er vaak zijn. Bijvoorbeeld:

Aanmelden:

- *IND vraagt versnelling horen (voorbeeld van vier weken in plaats van huidige wachttijd 6 maanden).*

Spoor 1:

- *Als op dag 1 gezien wordt dat er een Dublinclaim mogelijk is, dan wordt de persoon op dezelfde dag gehoord en de dag erop geclaimd en een voorlopig besluit (voornemen) opgemaakt (i.p.v. horen op dag 4);¹⁵*
- *Verkorte tijd voor zienswijze van twee weken naar één week wanneer de vrijheid is ontnomen;*
- *Gedurende de lopende Dublinclaim verblijft de persoon in sobere opvang.*

Spoor 4:

- *Onthouding van een rust- en voorbereidingstermijn;*
- *Gedurende asielprocedure verblijf in sobere opvang.*

3.3.1. WAT VERANDERT ER VOOR AVIM?

Het voorstel voor deze - kleinschalige- pilot is in de basis afkomstig van professionals in de uitvoering, waaronder bij AVIM. Door het kernteam is geconstateerd dat er weinig draagvlak is bij de teamleiding van AVIM Noord Nederland voor de voorgestelde verandering in werkwijze, waarbij intensiever en persoonsgericht samengewerkt wordt.¹⁶ Voornaamste argument daarbij is dat prioriteit wordt gegeven aan het proces van Intake en Registratie. Hieronder geven we daarom slechts weer wat concreet van AVIM-Noord gevraagd wordt en niet van de overige partijen. Tevens is aangegeven op welke wijze het kernteam wil bijdragen aan het beperken van de capaciteitsdruk bij AVIM.

De verschuiving van mono- en systeemgericht werken naar integraal en persoonsgericht werken heeft betekenis voor AVIM. Gevraagd wordt:

- *Beschikbaar stellen enkele medewerkers van handhaving en toezicht die zich gericht bezig gaan houden met de integrale, persoonsgerichte afhandeling van overlastgevende asielzoekers in direct overleg met IND, en indien nodig DT&V en COA;*
- *Beschikbaar stellen van kamers in Ter Apel waar bekende overlastgevers die nog niet in een asielprocedure zitten, versneld door het I & R proces worden geleid en verhoren met gerichte vragen na input van de IND worden gedaan;*

¹⁵ in de huidige situatie kan het zijn dat iemand al wekenlang wacht op I&R door AVIM. IND hoort Dublinzaken op dag 4 na registratie AVIM, maar in de huidige situatie betekent dit dat iemand zich al weken geleden heeft gemeld met een asielwens.

¹⁶ Opgemerkt wordt dat er ook weinig draagvlak bij AVIM wordt ervaren voor deelname aan de regietafel Ter Apel, wat de integrale ambitie van de regietafel niet ten goede komt.

- *AVIM-medewerkers AOV opereren op dezelfde locatie als IND in Ter Apel en brengen overlastgevende asielzoekers en asielzoekers in een strafrechtelijk traject in en stemmen acties met elkaar af;*
- *Concrete en dagelijkse deelname van AVIM Noord-Nederland in de regietafel Ter Apel conform de daarover in 2020 gemaakte afspraken.*

Het kernteam biedt aan om te onderzoeken of de gevraagde capaciteit van AVIM geheel of gedeeltelijk kan worden gecompenseerd met externe inhuur op kosten van het budget van het kernteam.

3.3.2. NOODZAKELIJKE RANDVOORWAARDE

Belangrijk is dat de medewerkers die uiting gaan geven aan de beoogde integrale en persoonsgerichte benadering voor overlastgevende asielzoekers de ruimte krijgen van hun organisatie om zich hier aan te committeren. Zo wordt bij de regietafel ervaren dat betrokken organisaties al snel een beroep doen op de energie en capaciteit die nodig is voor een integrale werkwijze, wanneer de waan van de dag daarom vraagt. Dit voorstel leert van de ervaringen aan de regietafel: deelname aan de pilot moet daarom niet-vrijblijvend zijn met gecommiteerde capaciteit en geschieden onder ketenprocesregie.

3.4. WIE IS DE DOELGROEP

De versnelde werkwijze is ontwikkeld voor (potentiële) overlastgevende en criminele asielzoekers. Het gaat om:

1. *Asielzoekers die overlastgevend en crimineel gedrag vertonen. Dit kan zijn, omdat:*
 - *ze zijn aangehouden en in een strafrechtelijk proces zitten;*
 - *ze overlast veroorzaken op of rond de locatie Ter Apel;*
 - *zich misdragen tegenover medewerkers in de vreemdelingenketen.*
2. *Potentiële overlastgevende asielzoekers, waar direct bij aanmelding (dus al voor spoorbepaling) al indicaties zijn van overlastgevend en/of crimineel gedrag.*

3.5. RELATIE MET DE REGIETAFEL

In september 2020 zijn in Ter Apel en Budel regietafels geoperationaliseerd. De regietafel is onderdeel van de herontwikkeling van het I&R proces in de aanmeldfase en beoogt om flexibel in te spelen op veranderingen in omvang en samenstelling van de instroom. In Budel is de eerste implementatiefase van de regietafel reeds gerealiseerd. In Ter Apel is de regietafel vooral als gevolg van structurele afwezigheid van AVIM en COA nog onvoldoende van de grond gekomen. Er is evenwel een grote overlap tussen de doelen van de regietafel en de beoogde pilot, zo ambieert de regietafel onder andere:

- *zo effectief mogelijk in te spelen op het feit dat de meerderheid van de vreemdelingen zich meldt zonder persoonsdocumenten en daarom moeilijk te identificeren is;*

- *alert te acteren op signalen m.b.t. nationale veiligheid en migratie gerelateerde criminaliteit, zoals mobiel banditisme.*¹⁷

De betrokken professionals hebben met dit voorstel voor procesoptimalisatie in de keten een operationeel en *realtime* integrale en persoonsgerichte aanpak voor ogen, waarbij de medewerkers in de uitvoering nauw en in afstemming en samenwerking (op dezelfde locatie) met elkaar optreden bij overlastgevende asielzoekers.

Dit waar de regietafel - in deze 1e fase van ontwikkeling - meer fungeert als overlegvorm waar de deelnemers niet gelijk uitvoering geven aan een gezamenlijk doel dat ze met een asielzoeker willen bereiken.¹⁸ Bovendien gaat het aan de regietafel om de gehele instroom, dus bijvoorbeeld ook om meer kansrijke aanvragen en andere casuïstiek. Onderdeel van de pilot is om te onderzoeken op welke wijze de pilot en de regietafel van elkaar kunnen leren en elkaar ook versterken.

3.6. WAT LEVERT DE INTEGRALE BENADERING OP?

De pilot beoogt niet-vrijblijvende sturing en coördinatie op het ketenproces van overlastgevende asielzoekers. Door realtime integraal en persoonsgericht te werk te gaan in de asielprocedure van overlastgevende asielzoekers kunnen zaken sneller en effectiever worden afgedaan.

De verwachting is dat dit een positief effect heeft op overlast, criminaliteit en veiligheidsgevoelens op omwonenden, bewoners van azc's, medewerkers van COA en lokale politieteams. Daarnaast wordt een landelijke effect verwacht, omdat overlastgevende asielzoekers zich op verschillende plekken in Nederland kunnen ophouden tijdens hun verblijf. Verwachte opbrengsten zijn:

- Overlastgevende asielzoekers doorlopen sneller de asielprocedure;
- Minder overlast en criminaliteit van de betreffende asielzoekers;
 - ontlasting lokale politie, gemeentelijke handhaving
- Lagere instroom door generieke afschrikwekkende werking (snellere afhandeling, afwachting in sober regime, asielaanvraag i.c.m. al lopend strafrechtelijk traject);
- De overheid geeft een duidelijk signaal af: overlast en geweld tegen medewerkers met een publieke taak wordt niet geaccepteerd;
- De overheid geeft een duidelijk signaal af tegen misbruik van de asielprocedure en bijbehorende faciliteiten.

¹⁷ Gebaseerd op 'Overdrachtsdocument v230522 concept versie tac overleg Ter Apel'.

¹⁸ Dit is wel de ambitie voor de tweede implementatiefase van de regietafel.

Professionals in de uitvoering ervaren frustratie, omdat ze kansen zien om in de dagelijkse werkwijze effectiever zijn, wanneer ze gecoördineerd samenwerken. Om verschillende redenen komt dit nu niet van de grond. Deze pilot ambieert daarom tevens om te laten zien hoe een integrale en persoonsgerichte werkwijze medewerkers in de uitvoering ondersteunt i.p.v. frustrereert bij casuïstiek waar zij dagelijks mee te maken krijgen. Nogmaals wordt benoemd dat dit initiatief gebaseerd is op de ervaringen van medewerkers in de uitvoering en de kansen die zij zien om de samenwerking met betrekking tot overlastgevende asielzoekers te verbeteren.

3.7. HOE WETEN WE OF HET WERKT?

De voorgestelde werkwijze is nieuw. Hoewel recente voorbeelden van samenwerking positieve opbrengsten laten zien, gaat het hier om incidenten en niet om een structurele en geborgde werkwijze. Uitvoerende professionals zien echter sterk de meerwaarde en ervaren ook dat dit in de huidige processen niet plaatsvindt.

Om te kijken of de voorgestelde werkwijze ook daadwerkelijk de beoogde opbrengsten als resultaat heeft, wordt voorgesteld om hier kleinschalig in pilotvorm mee te starten voor de periode van 6 maanden in de gemeente Westerwolde. Om lering te trekken gedurende het traject en ter input van besluitvorming over voortzetting, zorgt het kernteam dat de pilot gekoppeld wordt aan een actieonderzoek. Dit onderzoek heeft onder meer tot doel:

- *Loopt de pilot zoals beoogd?*
 - *Wat werkt en wat niet?*
 - *Wat zijn de leerpunten en succeservaringen?*
 - *Welke aanpassingen zijn nodig gedurende de pilot fase?*
- *Wat zijn de opbrengsten van de pilot?*
 - *Bijv. op het gebied van doorstroom, doorlooptijden, uitzettingen, maar ook;*
 - *Op het gebied van samenwerking*
- *Wat wordt geadviseerd ten aanzien van voortzetting in Ter Apel en andere gebieden in Nederland?*

Daarnaast is de IND voornemens ook voortdurende monitoring en evaluatie te organiseren, waarbij in beginsel elke dag kort geëvalueerd wordt waar operationele verbeteringen en aanpassingen nodig zijn. Idealiter doen de andere ketenpartners hieraan mee.

Van: [redacted] [BD/DGPenV/PPBT/PBO](#)
Aan: [redacted] [BD/DO/PO](#)
Cc: [redacted] [- BD/DGM/DMB/AO&T](#)
Onderwerp: FW: Notitie voorstel procesoptimalisatie
Datum: vrijdag 16 februari 2024 11:27:04
Bijlagen: [221221 Voorstel pilot procesoptimalisatie keten.pdf](#)
[221221 Voorstel pilot procesoptimalisatie keten zonder opmaak wijz kees.docx](#)

Van: [redacted] - BD/DGPenV [redacted] @minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 15 februari 2024 21:12
Aan: [redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO [redacted] @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Notitie voorstel procesoptimalisatie

Nummer 16

Van: [redacted] - BD/DGPenV
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:13
Aan: [redacted] - BD/DGPenV/PPBT [redacted] @minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Notitie voorstel procesoptimalisatie

Hoi [redacted],

Dit is dat stuk dat met [redacted] besproken moet worden.

Groet, [redacted]

Van: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T <[redacted]@minjenv.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 14:16
Aan: [redacted] - BD/DGM/DRM [redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGPenV [redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT [redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DVB <[redacted]@minjenv.nl>
CC: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T [redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGM/DRM/KS [redacted]@minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO [redacted]@minjenv.nl>
Onderwerp: FW: Notitie voorstel procesoptimalisatie

Dag allen,

Hierbij de definitieve versie van het onderzoek van [redacted] naar procesoptimalisatie in Ter Apel.

Wat van Avim gevraagd wordt is in de notitie enigszins aangepast t.o.v. de vorige conceptversie.

Gevraagd wordt:

- Beschikbaar stellen enkele medewerkers die zich gericht bezig gaan houden met de integrale, persoonsgerichte afhandeling van overlastgevende asielzoekers in direct overleg met IND, en indien nodig DT&V en COA;
- Beschikbaar stellen van kamers in Ter Apel waar bekende overlastgevers die nog niet in een asielprocedure zitten, versneld door het I&R proces worden geleid en verhoren met gerichte vragen na input van de IND worden gedaan;

- AVIM-medewerkers AOV opereren op dezelfde locatie als IND in Ter Apel en brengen overlastgevende asielzoekers en asielzoekers in een strafrechtelijk traject in en stemmen acties met elkaar af;
- Concrete en dagelijkse deelname van AVIM Noord-Nederland in de regietafel Ter Apel conform de daarover in 2020 gemaakte afspraken.

Kees Loef geeft aan dat een bijeenkomst begin 2023 kan worden gepland met de bekende deelnemers aangevuld met [REDACTED] (COA) en evt. [REDACTED] (IND).

Groet,

[REDACTED]

Van: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T
Aan: [redacted] - IND/A&B/TA10; [redacted] @politie.nl; [redacted] @politie.nl;
[redacted] @politie.nl; [redacted] @politie.nl; [redacted] - IND/IV/PH/PL02;
[redacted] - IND/A&B; [redacted] - BD/DVB; [redacted] - BD/DGM/DRM; [redacted] -
BD/DGPenV/PPBT; [redacted] - BD/DGPenV; [redacted] - BD/DGPenV/PPB1/PBQ
Cc: [redacted] - BD/DGM/DRM/B&S; [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T; [redacted] @arnhem.nl;
[redacted] @hotmail.com
Onderwerp: Overleg inzake pilot procesoptimalisatie Ter Apel
Datum: zaterdag 14 januari 2023 17:40:32
Bijlagen: [221221 Voorstel pilot procesoptimalisatie keten.pdf](#)

Dag allen,

Nu het onderzoek van [redacted] naar procesoptimalisatie in Ter Apel is afgerond, wordt op korte termijn een vervolgoverleg ingepland om de vervolgstappen met elkaar te bespreken.

Het definitieve rapport is eerder al met de meesten van jullie gedeeld, zekerheidshalve stuur ik het rapport nogmaals naar de complete lijst genodigden voor het vervolgoverleg. Begin volgende week ontvangen jullie het agendaverzoek.

Het voorstel van de pilot behelst een verschuiving van mono- en systeemgericht werken naar integraal en persoonsgericht werken.

Van AVIM wordt in bijgaand voorstel het volgende gevraagd (pagina 18 e.v.):

- Beschikbaar stellen enkele medewerkers die zich gericht bezig gaan houden met de integrale, persoonsgerichte afhandeling van overlastgevende asielzoekers in direct overleg met IND, en indien nodig DT&V en COA;
- Beschikbaar stellen van kamers in Ter Apel waar bekende overlastgevers die nog niet in een asielprocedure zitten, versneld door het I&R proces worden geleid en verhoren met gerichte vragen na input van de IND worden gedaan;
- AVIM-medewerkers AOV opereren op dezelfde locatie als IND in Ter Apel en brengen overlastgevende asielzoekers en asielzoekers in een strafrechtelijk traject in en stemmen acties met elkaar af;
- Concrete en dagelijkse deelname van AVIM Noord-Nederland in de regietafel Ter Apel conform de daarover in 2020 gemaakte af spraken.

Het voorstel willen we graag in het vervolgoverleg met elkaar bespreken, uitnodiging volgt.

Met vriendelijke groet,

[redacted] Asiel, Opvang en Terugkeer

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

M + [redacted]
[redacted] @minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Aanwezig van Ma t/m Do en Vr 's ochtends

Van: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T
Verzonden: maandag 7 november 2022 15:26

Aan: [redacted] - BD/DGPenV [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] @arnhem.nl'
[redacted] @arnhem.nl>; [redacted] @politie.nl' [redacted] @politie.nl>;
[redacted] - BD/DGM/DRM [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT
[redacted] @minjenv.nl>; [redacted] @politie.nl' [redacted] @politie.nl>;
[redacted] @politie.nl' [redacted] @politie.nl>; [redacted]
[redacted] @politie.nl>

Onderwerp: Terugkoppeling Overleg inzake project overlastgevers

Dag allen,

Hierbij een korte terugkoppeling van het overleg vandaag over pilot Interventieteam Ter Apel.

- Dit overleg richt zich op pilot Interventieteam Ter Apel, door overleg scherpte krijgen in de actielijnen.
- Politie geeft aan behoefte te hebben aan kennisoverdracht t.a.v. lopende acties Coördinator om scherpte te krijgen in opdracht en benodigdheden.
- [redacted] en [redacted] geven aan dat Plan van Aanpak Coördinator zich uitkristalliseert (incrementeel proces). Concept TK Brief Voortgang aanpak overlast met daarin aandacht voor plan van aanpak Coördinator gaat binnenkort naar Kamer, zal met terugkoppeling al in concept ter afstemming worden gedeeld.

Kees Loef licht mondeling acties toe:

1. Streetwise mobiel toezicht in Ter Apel
2. Ondersteuning aan gemeenten (Amsterdam, Utrecht) op terrein openbare orde en veiligheid
3. Profielonderzoek overlastgevers, ontwikkelen analyse-instrument
4. Interventieteam Ter Apel: samenwerking IND, COA, DT&V en AVIM met het doel om (asiel)procedure van asielzoekers met kansarme aanvraag en overlastgevende asielzoekers snel en slagvaardig te behandelen
5. Samenwerking werkgroep strafrechtelijke aanpak overlastgevende asielzoekers OM olv [redacted]

Interventieteam

- Politie geeft aan dat ze willen meewerken aan het onderliggende doel van het interventieteam, maar wil graag eerst dat feitelijk in kaart wordt gebracht wat op uitvoeringsniveau gebeurt en wat volgens de uitvoerende partijen nog nodig is om procedures effectiever in te richten.
- Het Interventieteam landt immers in bestaande processen. Hebben we gedeeld beeld van het probleem? Als we een gezamenlijk feitelijk beeld hebben van het probleem, kunnen we gericht tot een oplossing komen.
- Daarnaast geeft Politie aan dat zij denken dat de verbeterslag vooral na I&R-proces effect heeft in steden als Utrecht en Amsterdam. Situatie overlastgevers Ter Apel is momenteel behapbaar.
- Coördinator onderstreept dat pilot niet vastzit op naam Interventieteam, en dat de betrokken partijen in de uitvoering in Ter Apel wel duidelijk hebben aangegeven hier behoefte aan te hebben. Die behoefte zit ook aan de voorkant.
- Voorstel: overleg betrokken partijen Interventieteam (uitvoerders DT&V, IND, COA Ter Apel), [redacted] en AVIM/Politie met [redacted] als linking pin om te horen waar de angel zit en hoe processen effectiever kunnen worden ingericht. Daarin aandacht voor de vragen: Wat zijn de doelgroepen? Wat levert versnelling op? Wat is de rol van Avim? Hoe ziet het voorgestelde proces er uit?

Actiepunten:

DGM informeert politie op hoofdlijnen (hierbij concept TK Brief Voortgang aanpak overlast).

DGM plant op korte termijn overleg in tussen betrokken partijen Ter Apel en Politie.

Bijlagen:

- Concept Brief TK Voortgang aanpak overlastgevende asielzoekers
- Pilot Interventieteam Ter Apel

Met vriendelijke groet,

[redacted] Asiel, Opvang en Terugkeer

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
.....

M [redacted]
[redacted]@minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv
.....

Aanwezig van Ma t/m Do en Vr 's ochtends

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: [redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO [redacted]@minjenv.nl> Namens [redacted] -
BD/DGPenV

Verzonden: vrijdag 4 november 2022 09:45

Aan: [redacted]@arnhem.nl'; [redacted]@politie.nl'; [redacted] - BD/DGM/DRM;
[redacted] - BD/DGPenV/PPBT; [redacted]@politie.nl'; [redacted] -
BD/DGM/DMB/AO&T

Onderwerp: WEBEX: Overleg inzake project overlastgevers

Tijd: maandag 7 november 2022 12:00-13:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome,
Stockholm, Wenen.

Locatie: via webex

Op verzoek van [redacted] wil ik jullie uitnodigen voor dit overleg. Het overleg is
urgent en moet maandag 7 november plaatsvinden. Graag verzoek om agenda passend te
maken.

Excuses voor evt. ongemak.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted] van de DG Politie en Veiligheidsregio's
T: [redacted]

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): [redacted]

Wachtwoord voor vergadering: [redacted]

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

Netherlands Toll
United States Toll

Deelnemen via telefoon

Netherlands Toll
United States Toll

[Algemene inbelnummers](#)

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies [@rijksvideo.webex.com](#)

U kunt ook kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor Bedrijven

Kies [@lync.webex.com](#)

Als u een host bent, [klik dan hier](#) om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Van: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T
Aan: [redacted] - BD/DGM/DRM; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT
Cc: [redacted] - BD/DGM/DRM/KS; [redacted] - BD/DGM/DRM/KS; [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO
Onderwerp: Terugkoppeling en vervolgacties bespreking pilot procesoptimalisatie 20 januari 2023
Datum: vrijdag 20 januari 2023 09:43:30

Dag allen,

Hierbij korte terugkoppeling van hetgeen vanmorgen alsnog is besproken mbt pilot procesoptimalisatie.

Groet [redacted]

Terugkoppeling overleg pilot Procesoptimalisatie Ter Apel, 20 januari 2023, 09.00 webex

Politie [redacted]) afwezig, daarom niet toegekomen aan inhoudelijke bespreking. Zie vervolgacties onder.

Wel praktisch besproken:

1. Signaal AVIM risico etnisch profileren. Hoe selecteer je de groep?

IND: het gaat om gedragingen en uitingen en niet om nationaliteiten. Iemand die iets doet pik je eruit en haal je er versneld door heen.

2. Koppeling pilot met Regietafel.

We hebben twee regietafels operationeel. Budel draait volwaardig. In Ter Apel alleen met inzet van IND en DT&V. We missen AVIM en ook wel COA. Toezegging COA is om weer aan te schuiven wat incidenteel al gebeurt. AVIM heeft nooit echt geparticipeerd. Wel een korte periode eerder dit jaar maar vervolgens direct weer afgehaakt.

Regietafel met AVIM is nodig om het gesprek over aanpak overlastgevende asielzoeker te faciliteren.

Deze pilot is een impuls om het instrument regietafel aan de voorkant te organiseren.

3. Afspraken met landen van herkomst

Zicht op uitzetting met bepaalde landen van herkomst, hoe kan het dat we vervolgens geen mensen leveren? Ligt hier wellicht koppeling met pilot?

IND: Ja, voor wat betreft deze koppeling speelt regietafel ook belangrijke rol. Rol DT&V aan regietafel: beslissen of dit op zelfstandige of vrijwillige basis kan, IBS bespreken.

Kern van het verhaal: pilot behelst geen grootscheepse wijzigingen, de capaciteiten die al worden ingezet concentreren.

Onbedoeld bij AVIM binnengekomen als grootscheepse verandering maar het gaat om verbeteren wat we al doen.

Juist door selectie aan voorkant te maken speel je later in het proces capaciteit vrij.

Acties:

1. Check afwezigheid politie/ [redacted]
2. Volgende week overleg [redacted] en [redacted] met [redacted] en [redacted].

Met vriendelijke groet,

[redacted] Asiel, Opvang en Terugkeer

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....

M +31 [redacted]
[redacted]@minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....

Aanwezig van Ma t/m Do en Vr 's ochtends

Van: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T
Aan: [redacted] - BD/DGM/DRM; [redacted] - BD/DGPenV/PPBT; [redacted] @politie.nl;
[redacted] @politie.nl; [redacted] - IND/A&B; [redacted] - IND/IV/PH/PL02;
[redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO
Onderwerp: Terugkoppeling Overleg Pilot Procesoptimalisatie 1 februari 2023
Datum: woensdag 1 februari 2023 14:15:31

Dag allen,

Dank voor jullie aanwezigheid vanmorgen en fijn dat we zo in gezamenlijkheid verder kunnen met de pilot procesoptimalisatie Ter Apel.

In het overleg zijn we overeengekomen dat er consensus bestaat over de gezamenlijke inzet aan de pilot procesoptimalisatie. De politie is akkoord met het voorstel voor procesoptimalisatie Ter Apel zoals die voorligt in de notitie van [redacted]. Daarbij is opgemerkt dat de specifieke uitwerking van de vier punten waarbij inzet van AVIM wordt gevraagd (zoals aanvullende I&R ruimte) niet vast hoeft te zitten in de formulering, maar door de professionals in de uitvoering verder wordt opgepakt.

[redacted] neemt de vraag mee om als AVIM deel te nemen aan de regietafel Ter Apel en koppelt dit terug.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Notulen

Overleg pilot Procesoptimalisatie Ter Apel

Aanwezig:

Politie: [redacted]
IND: [redacted]
DGM: [redacted]
DGP&V: [redacted]

1 februari 2023, 11.30 (webex)

DGM ([redacted]): Doel van dit gesprek is om te kijken of en hoe we verder kunnen met de procesvoorstellen pilot procesoptimalisatie. IND geeft toelichting op pilot om vervolgens te kijken waar nog knelpunten zitten bij de politie.

IND ([redacted]): De pilot is erop gericht om overlastgevende vreemdelingen op basis van gedragsindicaties met voorrang door de procedure halen (samenspel van alle partners). Concreet: op basis van bestaande capaciteit, maar meer geclusterd en meer gebundeld. De pilot is gekoppeld aan de regietafel om zo snel, op basis van overlastgevend gedrag en houding en mogelijke strafrechtelijke aspecten, in samenspel tussen AVIM, IND en DT&V dat te doen wat nodig is om snel uitsluitel te kunnen geven.

Dat deze aanpak succes heeft blijkt uit de casus van de Algerijnse overlastgevende vreemdeling die in november met voorrang door het proces is gehaald: binnen twee maanden van aanmeldgehoor tot uitspraak rechtbank. Dat is een enorme versnelling t.o.v. hoe het proces nu is ingeregeld. Sleutel succes is krachten en expertise bundelen.

IND ([redacted]): Pilot sluit aan bij werkwijze regietafel, om aan de voorkant van het proces met elkaar stapeltjes te maken. Wat zien we aan instroom op casusniveau. Waar is direct actie nodig? Vervolgens moet die concrete aanpak afgestemd worden binnen de keten. Aan voorkant inzicht

en overzicht. Kernpunt voor dit overleg: natuurlijk bestaat er al samenwerking op dossier, maar wat we nodig hebben is een *dedicated* club mensen, voorbij individuele betrokkenheid. Dan is het geen toevalstreffer meer als het lukt maar vrucht van hoe we het hebben ingericht.

Politie (): Je moet in elkaars verlengde werken. We hebben nu goede afspraken met Marokko en Algerije. Zij hebben volle medewerking toegezegd op terugkeer, verstrekken laissez-passers, maar geven aan: vervolgens is jullie aantal aanvragen vrij beperkt.

Ik zal in onze organisatie attenderen op het feit dat we nu een opening hebben die we nog niet eerder hebben gezien. We moeten met elkaar die inspanning willen leveren, in gezamenlijkheid. En binnen de kaders van de wet blijven, het mag niet zo zijn dat we mensen uit de rij in Ter Apel plukken.

Politie (): Van begin af aan gezegd: we zijn voor procesoptimalisatie. Als we het slimmer en sneller kunnen doen, dan doen wij daaraan mee. Selecteren op kansloos of overlastgevend komt dicht bij elkaar. Wat wij niet kunnen en willen doen is wat in eerdere plannen van Kees heeft gestaan. Selecteren aan de poort op uiterlijke kenmerken.

Het idee dat bestaat, namelijk dat AVIM in Ter Apel in I&R straat grote rol speelt in aanpak overlastgevende asielzoekers, behoeft nuance. Grootste vindplaats overlastgevende asielzoekers is breder dan Ter Apel, want overal in het land. Dan begint het vaak in het openbare orde proces. Via VRIS-procedure komen ze dan eventueel bij AVIM terecht maar dat is veel breder dan Ter Apel.

Waar inzet procesoptimalisatie kan wringen; we bereiden ons voor op nieuwe toename instroom. Capaciteit nodig, kan frictie zijn. Wat doen we eerst en wat komt later?

Samenwerking in Ter Apel om versneld en effectief af te doen, daar sluiten we bij aan. Als het beter kan ben ik aanspreekbaar en zal ik onze mensen instrueren, maar volgens mij is dat redelijk op gang gekomen als het gaat om de afdoening.

DGM (): We stellen ook samen vast dat etnisch profileren niet de intentie is, het gaat om een selectie op basis van gedragsindicatoren/concrete aanleiding.

Extra inzet op versnelling op plekken buiten Ter Apel zit nog niet in dit plan, maar is een vervolgstap voor na deze bespreking.

IND (): Die verkenning loopt al, inzet op versnelde afdoening op andere locaties.

IND (): Bottle neck in situatie Ter Apel is dat intensivering nodig is aan de voorkant. Die intensivering is nodig omdat je de zaken moet bespreken met elkaar. Je hebt mensen aan regietafel nodig om het gesprek te voeren. Juist het gesprek aan de voorkant tussen de partners maakt dat je signalen omhoog krijgt. Als je dat afzonderlijk doet, als afzonderlijke organisaties, zet je vinkjes, maar komt er niet iets naar boven. Kleine signaaltjes die optellen. Dan moet je afspraken kunnen maken en aanspreekbaar zijn.

Helaas in ter Apel geen deelname AVIM aan regietafel op dit moment. Dringende oproep om er toch capaciteit voor vrij te maken.

Politie (): Concrete vraag en ik ga er een concreet antwoord op geven. Ik neem deze vraag mee.

DGM (): Als dat antwoord negatief is, moeten we dat weten want dan moeten we kijken hoe we het anders kunnen doen.

DGP&V (): Is inzet AVIM aan regietafel gewenst vanuit oogpunt toepassing strafrecht (openbare orde) of toepassing vreemdelingenrecht?

IND (): Eerlijke antwoord is dat ik dat aan de voorkant niet weet. Antecedenten bepalen vervolgstap: strafrechtelijk of vreemdelingrechtelijk? Ervaring collega's AVIM leert dat ze goede inschatting maken op casusniveau. En AVIM kan blauw er bij houden is de ervaring.

DGM (): We zijn het erover eens dat we procesoptimalisatie willen inzetten voor deze overlastgevende groep op basis van gedrag. IND heeft behoefte geuit dat AVIM aansluit bij

regietafel. Specifiek met deze groep als scope. [REDACTED] neemt dat mee en komt erop terug. Daarnaast constateren we dat het handig is om voor de groep die niet in Ter Apel zitten, om daar ook een vergelijkbaar proces voor in te richten. Daar lopen ook al gesprekken over.

DGP&V ([REDACTED]): Voor de scherpste, kan AVIM alle vragen in het voorstel beantwoorden?

Politie ([REDACTED]): Toezegging op procesoptimalisatie. Ik zorg voor terugkoppeling voor deelname aan regietafel. Dat moet effectief zijn. Vraagt extra inspanning aan onze kant om dat vlot te trekken.

DGM ([REDACTED]): Sommige punten kunnen slim worden ondervangen, hangt niet van formulering af (voorbeeld: hoeven niet separate aparte kamers I&R te worden ingericht om procedure te versnellen, het gaat om het achterliggende principe van voorrang verlenen).

Politie ([REDACTED]): Dat laten we over aan de mensen die erover gaan. Alles moet erop gericht zijn om als we een overlastgevende asielzoeker hebben, we alles op alles zetten om versnelling te realiseren.

DGM ([REDACTED]): Dan is dat de afspraak die we hier maken, het geven van voorrang. We volgen de komende tijd de situatie. Als het niet lukt om welke redenen dan ook, dan moeten we kijken of we andere afspraken moeten maken. Maar volgens mij willen we dit allemaal graag.

DGP&V ([REDACTED]): Voor de scherpste, zeggen we ja tegen het voorstel? Hebben we nu consensus? Of zijn er voorwaarden, is er een tussenstap nodig?

Politie ([REDACTED]): Volmondig ja op de vier punten van het voorstel, op een manier die goed kan.

DGM ([REDACTED]): Goed om de verdere inrichting van die punten op locatie uit te werken. Fijn dat pilot procesoptimalisatie met een volmondig ja wordt beantwoord. Op relatief korte termijn vervolgen we het gesprek over het andere bespreekpunt. We zijn er uit, het moet nu echt gaan gebeuren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Asiel, Opvang en Terugkeer

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M +31 (0) [REDACTED]

[REDACTED]@minjenv.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Aanwezig van Ma t/m Do en Vr 's ochtends

dDRM

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Contactpersoon

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum
13 februari 2023

agenda

Geannoteerde agenda Bila dirDRM en CNAO 16 februari

Omschrijving	Bila dirDRM en Coördinator Nationale Aanpak Overlast (CNAO) 16 februari 2023
Vergaderdatum en -tijd	13 februari 2023, 10.00-10.30 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	[redacted] (dDRM), Kees Loef (CNAO), [redacted] (DMB)
Afwezig	[redacted] (DMB)

1. Opening

2. Nabespreking overleg MJenV en SJenV

- U heeft om 8.45-9.15 uur een overleg met MJenV, SJenV, CNAO en OM om de voortgang op de aanpak overlast door asielzoekers te bespreken.

3. Pilot Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches) Ter Apel

- De pilot van het Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches) van [redacted] is verlengd t/m november 2023
- De eerste resultaten lijken positief.

4. Pilot procesoptimalisatie (en deelname AVIM)

- Inzet van de pilot is om snel en slagvaardig procedures af te doen van asielzoekers die overlast veroorzaken. [redacted] heeft de rol van verbinder vanuit het team van Kees Loef.
- Op 1 februari heeft u het met de IND, DGPenV en Politie gesproken over de deelname van AVIM aan de pilot.
- De politie is akkoord met het voorstel voor procesoptimalisatie Ter Apel zoals die voorligt in de notitie van [redacted]. Daarbij is opgemerkt dat de specifieke uitwerking van de vier punten waarbij inzet van AVIM wordt gevraagd (zoals aanvullende I&R ruimte) niet vast hoeft te zitten in de formulering, maar door de professionals in de uitvoering verder wordt opgepakt.

- [REDACTED] heeft op 14/2 laten weten aan te zijn gesloten bij de tafel van [REDACTED] en met een procesvoorstel te komen met Budel tav Redesign.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
13 februari 2023

5. Uitbreiding pilots naar andere gemeentes (hotspots)

- Naast gemeente als Ter Apel en Budel hebben grote steden last van overlastgevende asielzoekers, met name veiligelanders. Het gaat dan met name om tamelijk grote aantallen in Amsterdam (wallengebied) en Utrecht (Bollendak).
- Deze twee steden hebben inmiddels om hulp verzocht maar ook Eindhoven en Rotterdam kampen met de problematiek en zullen zich waarschijnlijk bij het Rijk melden. De -strik repressieve- lijn tot nu toe is: geen toezicht vanuit het Rijk beschikbaar stellen maar wel het moment van aanhouding gebruiken om in samenwerking met OM en AVIM in te zetten op en (lokale) verkorte procedure naar het voorbeeld van werkmethode pilot Procesoptimalisatie Ter Apel.
- Samenwerking is nog in een beginstadium. Voor het Bollendak is er wel een analyse gemaakt van de aanwezige overlastgevers. Van hen bleek 60 procent uit veiligelanders te bestaan

6. Werkbezoek SJenV aan pilots van 6 maart

- Op 6 maart zal SJenV een werkbezoek brengen aan de twee pilots in Ter Apel.
- [REDACTED] pakt de voorbereidingen vanaf volgende week op

7. Onderzoek Hiemstra en de Vries

- De Coördinator Nationale Aanpak Overlast heeft adviesbureau Hiemstra & De Vries gevraagd om een verkenning uit te voeren om de huidige context van de strafrechtketen van asielzoekers samen met de betrokken partijen in beeld te brengen. De complexiteit van de asiel- en strafrechtketen zorgt ervoor dat verantwoordelijkheden soms onduidelijk zijn en dat niet altijd snel kan worden gehandeld. Er is daarom behoefte aan een foto van de keten(s).
- Startpunt van de verkenning is een aantal interviews waarin beelden en ervaringen uit het veld worden opgehaald.
- [REDACTED] (AVIM) heeft aangegeven hierover verbaasd te zijn vanwege een rapport met aanbevelingen van de Inspectie over vreemdelingen in de strafrechtketen (VRIS).

8. W.v.t.t.k.

9. Afsluiting

MJenV, SJenV

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Contactpersoon

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum
7 februari 2023

agenda

Voortgang aanpak overlast door asielzoekers

Omschrijving	Geannoteerde agenda voortgang aanpak overlast door asielzoekers
Vergaderdatum en -tijd	16 februari 2023, 8.45-9.15 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	MJenV en SJenV DGM: [redacted] CNAO: Kees Loef DGPenV: [redacted] DGRR: [redacted] OM: [redacted] DBO: [redacted] DCOM: [redacted]

1. Opening

2. Stand van zaken Coördinator Nationale Aanpak Overlast (Kees Loef)

Coördinator Nationale Aanpak Overlast (CNAO) Kees Loef geeft een toelichting op de stand van zaken van zijn activiteiten o.a. de projecten Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches) en Pilot Procesoptimalisatie.

Achtergrond en toelichting

De CNAO heeft de opdracht om de aanpak van overlast door asielzoekers te versterken. Door goede samenwerking met de partijen in de vreemdelingenketen, de politie en het OM wordt voorkomen dat overlastgevers uit beeld verdwijnen en later weer ergens anders opduiken. De coördinator heeft binnen de bestaande gezagslijnen een aanjagende rol en werkt samen met de ketenmariniers.

- Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches): **pilotperiode Ter Apel** (november 2022 t/m januari 2023) laat algemene **positieve** indruk achter onder winkeliers en bewoners. Pilotfase Ter Apel is **verlengd** met negen maanden t/m november 2023.

- Parallel wordt gewerkt aan opdracht om landelijk uit te rollen en te verbreden (in ieder geval **Budel-Cranendonck op korte termijn**). Meerdere gemeenten zijn geïnteresseerd in deze pilot.
- In februari 2023 wordt eerste tussenevaluatie opgeleverd, de evaluatie wordt in de komende maanden gecontinueerd omdat het belangrijk is om in het zomerseizoen (meer activiteiten buiten i.c.m. toename instroom) de werkmethode te monitoren en te verfijnen.
- **Hotspots:** Naast gemeente als Ter Apel en Budel hebben grote steden last van overlastgevende asielzoekers, met name zg. veiligelanders. Het gaat dan met name om tamelijk grote aantallen in Amsterdam (wallengebied) en Utrecht (Bollendak). Deze twee steden hebben inmiddels om hulp verzocht maar ook Eindhoven en Rotterdam kampen met de problematiek en zullen zich waarschijnlijk bij het Rijk melden. De strik repressieve- lijn tot nu toe is: geen toezicht vanuit het Rijk beschikbaar stellen maar wel het moment van aanhouding gebruiken om in samenwerking met OM en AVIM in te zetten op en (lokale) verkorte procedure naar het voorbeeld van werkmethode pilot Procesoptimalisatie Ter Apel. Samenwerking is nog in een beginstadium. Voor het Bollendak is er wel een analyse gemaakt van de aanwezige overlastgevers. Van hen bleek 60 procent uit veiligelanders te bestaan.
- **Pilot Procesoptimalisatie** Ter Apel: het gezamenlijk *dedicated* werken aan het snel en slagvaardig afdoen van procedures overlastgevende asielzoekers werpt vruchten af.
- Concreet succesverhaal: het lukt om een overlastgever in spoor 4 binnen 2 maanden door het complete spoor te halen inclusief beroep (dus van aanmeldgehoor tot uitspraak rechtbank) waarbij rust- en voorbereidingstijd wordt onthouden. Dat is succesvol en snel, en levert een belangrijke bijdrage aan het aanpakken van overlastgevers enerzijds en draagvlak voor het asielbeleid anderzijds.
- De wens is om versnelling van de procedures van overlastgevende asielzoekers op gelijke wijze toe te passen in Utrecht en Amsterdam. Dat asielzoeker op deze manier zo snel als mogelijk uit het opvangstelsel gehaald worden, ontmoedigt nieuwkomers met een kansarme asielaanvraag om naar Nederland te komen omdat een langdurig opvangverblijf niet meer mogelijk is.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
7 februari 2023

3. Stand van zakenlandelijk VRIS-officier ()

Plaatsvervangend hoofdofficier van justitie geeft een toelichting op de voortgang van de werkgroep van het OM.

Achtergrond en toelichting

is sinds eind vorig jaar tevens landelijk VRIS-officier (vreemdeling in de strafrechtketen). Vanuit die rol zit hij de OM vakgroep van VRIS-officiëren voor (de VRIS-officiëren van de arrondissementsparketten). Binnen de VRIS-vakgroep worden inhoudelijke kwesties besproken op het brede thema VRIS, waarvan de aanpak overlast een deelthema is. Om extra aandacht te geven aan de uitdagingen op het terrein van aanpak overlast is medio vorig jaar binnen het OM een werkgroep ingesteld.

Samenstelling werkgroep

De samenstelling van de werkgroep is breder dan de vakgroep VRIS-officiëren. Aan de werkgroep nemen bijv. de gebiedsofficieren deel van de locaties Ter Apel en Budel, evenals de gebiedsofficier van Utrecht-stad. Hiermee is de verbinding met de lokale driehoek geborgd. Dit aangevuld met collega's van communicatie, beleid en projectondersteuning.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
7 februari 2023

Doelgroep werkgroep

Overlastgevende asielzoekers zijn asielzoekers die, in afwachting van een beslissing op hun asielaanvraag, worden verdacht van een of meer misdrijven.

Acties

De opdracht wordt uitgevoerd langs de volgende vier actielijnen

1. Strafrechtelijke aanpak van overlastgevende asielzoekers intensiveren/uniformeren.
2. Zichtbaarheid vergroten van de strafrechtelijke aanpak.
3. Duurzaamheid van de aanpak borgen (voortzettingsvermogen)
4. Communicatie extern en intern versterken.

Opbrengsten

- De ZSM-aanpak (Zorgvuldig, Snel, Maatwerk) staat centraal. Om die reden wordt gewerkt aan duidelijke afspraken over de afdoening van zaken waarbij een overlastgevende asielzoeker verdachte is op ZSM. Een directe afdoening via (super)snelrecht of het uitvaardigen van een OM-straftbeschikking heeft bijv. de voorkeur boven een dagvaarding.
- OM zoekt nadrukkelijker de verbinding met de ketenpartners in de asielketen. Een voorbeeld is een werkbezoek aan het COA in februari waarbij enkele officieren van justitie aansluiten samen met regiomanagers van het COA met het thema veiligheid in hun portefeuille.
- Het OM – via de Landelijke VRIS-officier – staat in nauw contact met de CNAO.

4. Communicatie aanpak ([REDACTED] en [REDACTED])

[REDACTED] en [REDACTED] (DCOM) lichten de Communicatie aanpak overlastgevend en crimineel gedrag (memo, media-analyse en communicatiekalender) door asielzoekers toe.

Achtergrond en toelichting

Op 7 december 2022 heeft Kees Loef, Coördinator Nationale Aanpak Overlast (CNAO) mondeling toelichting gegeven in het Stafoverleg P&V op de stand van zaken van zijn activiteiten. Naar aanleiding hiervan is het verzoek gekomen om de communicatie aanpak te ontvangen op de aanpak van overlastgevend en crimineel gedrag. In bijgevoegde memo leest u de communicatie-aanpak uitgewerkt in communicatiesporen, de kernboodschappen, media-analyse (bijlage 1) en de communicatiekalender (bijlage 2.)

5. W.v.t.t.k. en afsluiting

U kunt bespreken of het wenselijk is om deze vergaderreeks door te zetten en met welke frequentie.

Van: [redacted] - BD/DGPenV/PBT/PBI
Aan: [redacted] - BD/DGPenV/PPBT/PBO
Onderwerp: FW: Analyseinstrument Top X: update
Datum: vrijdag 16 februari 2024 14:54:38

Van: [redacted] - BD/DGM/DRM/APM [redacted] @minjenv.nl>

Verzonden: maandag 13 maart 2023 09:50

Aan: [redacted] - IND/SUA/AAEB [redacted] @ind.nl>; [redacted] -
IND/SUA/AAEB [redacted] @ind.nl>; [redacted] - BD/DGM/DRM/KV <[redacted]@minjenv.nl>;
[redacted] - BD/DGM/DMB/JAZ [redacted] @minjenv.nl>; [redacted] '
[redacted] @dtv.minvenj.nl>; [redacted] @coa.nl' [redacted] @coa.nl>; [redacted]
[redacted] @politie.nl>; [redacted] @politie.nl>;
[redacted] - BD/DGPenV/PBT/PBI [redacted] @minjenv.nl>

CC: [redacted] - BD/DGM/DMB/AO&T [redacted] @minjenv.nl>

Onderwerp: Analyseinstrument Top X: update

Beste collega's,

Mede namens DMB-collega [redacted] het volgende:

Korter of langer geleden (afgelopen najaar) heb ik met jullie gesproken over de mogelijkheden voor datalevering aan Bureau Beke ten behoeve van een analyseinstrument voor de Top X. Verschillende collega's informeerden naar de stand van zaken.

Hierbij informeer ik jullie dat aan dit traject geen vervolg zal worden gegeven.

In het beginstadium van de aanpak overlast werd door de Nationaal Coördinator Aanpak Overlast (Kees Loef) de wens geuit om een analyseinstrument te ontwikkelen. Hierover zijn gesprekken gevoerd met Bureau Beke om in samenspraak te kijken hoe zo 'n instrument de huidige Top-X aanpak zou kunnen versterken. Ook hebben we met de ketenpartners de eerste stappen gezet om de mogelijkheden voor gegevensdeling uit te lopen. Dat was geen makkelijk proces, omdat de toegevoegde waarde op de huidige Top-X aanpak beperkt bleek (en daarom door de ketenmariniers niet omarmd werd) en omdat zo 'n instrument uiteindelijk niet direct voor een persoonsgerichte aanpak kon worden ingezet. Kees Loef heeft aangegeven dat hij geen belang meer hecht aan een dergelijk analyse-instrument. Het instrument sluit onvoldoende aan bij de acties die nu lopen. Aan dit traject zal verder geen vervolg meer worden gegeven.

Rest mij nog jullie te danken voor jullie tijd en inzet.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Migratie | Directie Regie Migratieketen
Afdeling Analyse Proeftuin Migratieketen (APM) | Team Analyse en Prognose

Tel + 31 [redacted]
WebEx [redacted]
E-mail [redacted] @minjenv.nl
Cijfervragen [redacted] @minjenv.nl

Klik [hier](#) voor Open Data Migratieketen

Afwezig op woensdag

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

[Redacted]

[Redacted]@minjenv.nl

nota

Agenda voortgangsoverleg met de coördinator nationale aanpak overlast, 13 maart 2023

Datum

8 maart 2023

Ons kenmerk

4522902

Van

DGM

Datum/eindparaaf

Concipiënt

[Redacted]
Datum/paraaf

1 Doel nota

U informeren over de acties van de coördinator nationale aanpak overlast, Kees Loef, in zijn aanpak van overlastgevende en criminele asielzoekers.

Dit ter voorbereiding op het voortgangsoverleg op maandagmiddag 13 maart 2023.

U wordt in het overleg over de volgende actielijnen geïnformeerd (dit zijn **tevens de agendapunten** voor het overleg):

- **Inzet Team interventies speciale doelgroepen in Ter Apel en Budel**
- **Pilot Procesoptimalisatie Ter Apel**
- **Versterking lokale aanpak overlast in Utrecht en Amsterdam**
- **Werkgroep OM strafrechtelijke aanpak van overlastgevende asielzoekers**

2 Aanleiding, gevraagde actie(s) en advies

Op 13 maart heeft u een fysiek overleg met Kees Loef, de coördinator nationale aanpak overlast, over de voortgang van zijn acties.

De coördinator geeft **mondeling toelichting** op bovenstaande actielijnen.

Naast de coördinator schuift ook [REDACTED] aan, de landelijke VRIS-officier, om vanuit het OM toelichting te geven op de stappen die gezet worden in de strafrechtelijke aanpak.

Team interventies speciale doelgroepen

Kees Loef zal de ervaringen delen met de mobiele toezichthouders in Ter Apel en Budel.

- **Ter Apel:** de pilot is met negen maanden verlengd. Dat betekent dat de vier toezichthouders tot eind oktober 2023 in Ter Apel opereren en de pilot in totaal een jaar duurt.
- **Budel:** met ingang van 6 maart is eenzelfde toezichtsteam van start gegaan in de gemeente Cranendonck. Zij werken volgens dezelfde methodiek en begeven zich op alle domeinen waar de groep overlastgevers zich ophoudt. Dat is onder meer in de openbare ruimte, op het COA-terrein, het winkelgebied, het stationsgebied en in het openbaar vervoer. De pilot duurt tot en met 31 december 2023 (4 fte).
- Verder is de coördinator in gesprek met enkele andere gemeenten (Coevorden, Hardenberg, Delfzijl en Weert) om te verkennen in hoeverre de inzet van deze werkmethode daar gewenst en mogelijk is.
- De komende maanden wordt de werkmethode van de pilot geëvalueerd. Afhankelijk van de bevindingen wordt besloten of en hoe de inzet volgend jaar wordt gecontinueerd.

Procesoptimalisatie overlastgevende asielzoekers

Kees Loef zal de voortgang van de pilot Procesoptimalisatie in Ter Apel toelichten. Hij zal daarbij aandacht vragen voor de zorgen omtrent de deelname van AVIM aan de pilot. Samenwerking met AVIM in Ter Apel verloopt moeizaam.

- Om de overlastgevers zo snel mogelijk door ons asiel- en opvangstelsel te halen en bij afwijzing te werken aan terugkeer, is in Ter Apel gestart met de pilot procesoptimalisatie. Daarin werken de partijen in de vreemdelingenketen (IND, COA, DT&V en AVIM) gezamenlijk aan het snel en slagvaardig afhandelen van procedures van asielzoekers die overlast veroorzaken.
- Een ketenbrede aanpak en persoonsgerichte prioritering is de sleutel tot een succesvolle effectieve vreemdelingrechtelijke aanpak.
- Deelname AVIM aan de pilot is echter punt van zorg, want hun aanwezigheid bij de regietafel (de plek waar de ketenpartners in gezamenlijkheid de knopen doorhakken en sturen op de persoonsgerichte aanpak) is nog steeds niet duurzaam geborgd.

Versterking lokale aanpak overlast in Utrecht en Amsterdam

Kees Loef zal de acties in Utrecht en Amsterdam toelichten.

- **Amsterdam:** Kees Loef neemt deel aan subdriehoek. Projectlid [REDACTED] (OM) stuurt in Amsterdam op casusregie.
- **Utrecht:** opteert voor Utrechtse aanpak, die voor zomer aan Raad wordt gepresenteerd.

Werkgroep OM strafrechtelijke aanpak van overlastgevende asielzoekers

[REDACTED] zal een mondelinge toelichting geven op de stappen die het OM zet in de strafrechtelijke aanpak.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
9 maart 2023

Ons kenmerk
4522902

- *Het OM heeft medio vorig jaar een werkgroep opgericht bestaande uit (gebieds)officieren van justitie en andere OM-medewerkers die nauw betrokken zijn bij vraagstukken waar de strafrechtketen en vreemdelingenketen elkaar raken. De landelijke VRIS-officier werkt nauw samen met de Coördinator Nationale Aanpak Overlast.*
- *Op deze wijze kunnen (actuele) kwesties snel en in onderlinge samenwerking worden opgepakt. Daarbij wordt bezien hoe het strafrecht op de lange termijn effectief kan worden ingezet om overlast tegen te gaan.*
- *Daarbij geldt dat er voor het OM alleen handelingsperspectief is, als sprake is van (verdenking) van strafbare feiten. De focus ligt daarbij op misdrijven.*

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
9 maart 2023

Ons kenmerk
4522902

Communicatie

Bijgaand treft u de media-analyse van de afgelopen maand.

Bijlagen

Media-analyse

MJenV, SJenV

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Contactpersoon

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum
14 april 2023

agenda

Voortgang aanpak overlast door asielzoekers

Omschrijving	Geannoteerde agenda voortgang aanpak overlast door asielzoekers
Vergaderdatum en -tijd	24 april 2023, 8.30-8.55 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	MJenV en SJenV DGM: [redacted] Kernteam CNAO: Kees Loef, [redacted] DGPenV: [redacted] DGRR: [redacted] OM: [redacted] DBO: [redacted] DCOM: [redacted]

1. Opening

2. Stand van zaken Coördinator Nationale Aanpak Overlast (Kees Loef)

Achtergrond

Middels de Kamerbrief over de voortgang aanpak overlastgevende en criminele asielzoekers die in lijn is gebracht, wordt u reeds geïnformeerd over de voortgang van de integrale aanpak overlastgevende asielzoekers.

Specifiek ten aanzien van de inzet van de Coördinator Nationale Aanpak Overlast (CNAO) Kees Loef treft u hierbij een beknopte samenvatting van de laatste stand van zaken.

Kees Loef geeft een mondelinge toelichting op de stand van zaken van zijn activiteiten o.a. de projecten Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches) en Pilot Procesoptimalisatie.

Team Interventies Speciale Doelgroepen (straatcoaches)

- Pilotfase Ter Apel is **verlengd** met negen maanden tot november 2023. Aanpak is succesvol. Op korte termijn zullen toezichthouders uit team Ter Apel ook actief worden in **Delfzijl** en **Coevorden** (Zweeloo).

- Parallel daaraan worden sinds 6 maart 2023 vier toezichthouders ingezet in de gemeente **Cranendonck**. Zij werken volgens dezelfde methodiek en begeven zich op alle domeinen waar de groep overlastgevers zich ophoudt. Dat is onder meer in de openbare ruimte, het winkelgebied, het stationsgebied en in het openbaar vervoer. De pilot duurt tot en met 31 december 2023. Inzet is om medio mei toezicht uit te breiden in naburige **Weert**.
- Verder is de Coördinator in gesprek met enkele andere gemeenten (**Hardenberg**) om te verkennen in hoeverre de inzet van deze werkmethode elders gewenst en mogelijk is.
- De komende maanden wordt de werkmethode van de pilot geëvalueerd, belangrijk zijn de ontwikkelingen in zomerperiode (asielzoekers langer actief op straat) en toename instroom.
- **Amsterdam**: Inzet is om in samenwerking met OM en AVIM (lokale) verkorte procedure toe te passen naar model Ter Apel. Vanuit kernteam Kees Loef wordt een casusaanjager aangesteld die aan de slag gaat met een lokale top-X in Amsterdam (casusregie). Vanaf moment aanhouding werken alle (keten)partners aan gezamenlijke ambitie: snel afhandelen procedure en voorkomen dat overlastgever uit beeld raakt.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
7 februari 2023
4606351

Pilot Procesoptimalisatie Ter Apel

- Deelname AVIM NN nog struikelblok, na een constructief gesprek met [REDACTED] zijn er nu positieve verwachtingen over de rol en betrokkenheid van AVIM bij de pilot. Het gezamenlijk *dedicated* werken aan het snel en slagvaardig afdoen van procedures overlastgevende asielzoekers werpt vruchten af. In bepaalde gevallen van overlast – bijvoorbeeld agressie tegen medewerkers – wordt binnen de algemene asielprocedure bijvoorbeeld de rust- en voorbereidingstijd onthouden. Dit houdt de vaart in de procedure en is een duidelijk signaal dat overlast niet wordt getolereerd en dit gedrag gevolgen kan hebben voor de asielaanvraag. Daarnaast geven AVIM, IND en andere partijen in nauwe samenwerking waar mogelijk lik-op-stuk bij aanhouding van overlast gevende asielzoekers in de publieke ruimte, door bijvoorbeeld gebruik te maken van de supersnelrecht.
- Het plan is nu om de werkmethode in Ter Apel te evalueren om zo de werkwijze **duurzaam te borgen en landelijk uit te rollen**. Onderzoeker [REDACTED] zal een voorstel schrijven voor de inzet van een **landelijk interventieteam**.

Aansluiting vreemdelingenketen en strafrechtketen

- Onderzoek Bureau Hiemstra & De Vries naar aansluiting vreemdelingenketen-strafrechtketen in aanpak overlastgevende asielzoekers die strafbare feiten hebben gepleegd, is afgerond.
- Knelpunten samenwerking zijn in kaart gebracht en aanbevelingen gebundeld. Dit levert een compacte praatplaat op dat als vertrekpunt dient om met elkaar gesprek aan te gaan over gezamenlijke ambitie en gedeelde belangen in de aanpak.

3. Stand van zaken landelijk VRIS-officier ([REDACTED])

Plaatsvervangend hoofdofficier van justitie [REDACTED] geeft een toelichting op de voortgang van de werkgroep van het OM.

Doelgroep werkgroep

Overlastgevende asielzoekers zijn asielzoekers die, in afwachting van een beslissing op hun asielaanvraag, worden verdacht van een of meer misdrijven.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Acties

De opdracht wordt uitgevoerd langs de volgende vier actielijnen

1. Strafrechtelijke aanpak van overlastgevende asielzoekers intensiveren/uniformeren.
2. Zichtbaarheid vergroten van de strafrechtelijke aanpak.
3. Duurzaamheid van de aanpak borgen (voortzettingvermogen)
4. Communicatie extern en intern versterken.

Datum
7 februari 2023
4606351

Opbrengsten

- De ZSM-aanpak (Zorgvuldig, Snel, Maatwerk) staat centraal. Om die reden wordt gewerkt aan duidelijke afspraken over de afdoening van zaken waarbij een overlastgevende asielzoeker verdachte is op ZSM. Een directe afdoening via (super)snelrecht of het uitvaardigen van een OM-strafbeschikking heeft bijv. de voorkeur boven een dagvaarding.
- OM zoekt nadrukkelijker de verbinding met de ketenpartners in de asielketen. Een voorbeeld is een werkbezoek aan het COA in februari waarbij enkele officieren van justitie aansluiten samen met regiomanagers van het COA met het thema veiligheid in hun portefeuille.
- Het OM – via de Landelijke VRIS-officier – staat in nauw contact met de CNAO.

4. W.v.t.t.k. en afsluiting

U kunt bespreken of het wenselijk is om deze vergaderreeks door te zetten en met welke frequentie.

Bijlagen:

- Media-analyse overlast asielzoekers, april 2023